

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
PROFESINĖ PRAKTIKA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantys: prof. dr. G. Valickas, lekt. dr. K. Vanagaitė	Bendrosios psichologijos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Antroji	-	Privalomas

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
	III ir IV semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: sėkmingai baigti trys Teisės psichologijos magistrantūros studijų programos semestrai	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
24	640	48	592

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Profesinės praktikos tikslas – supažindinti studentus su psichologo darbu įvairiose teisėsaugos institucijose, valstybinėse ir nevyriausybinėse organizacijose, taip pat įgyti darbo šiose institucijose ar organizacijose įgūdžių (pvz., psichologinio įvertinimo, individualaus ir grupinio konsultavimo, asocialaus elgesio prevencijos bei asmenybės resocializacijos programų taikymo).</p> <p>Bendrosios kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių šaltinių. • Gebėjimas suprasti ir įvertinti rasinius, etninius, lyties ir religinius žmonių skirtumus. • Gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti įvairiuose kontekstuose, dirbant savarankiškai ir komandoje. • Praktinis žinių taikymas ir gebėjimas spręsti problemas. • Gebėjimas bendrauti žodžiu ir raštu profesinėje ir neprofesinėje aplinkoje. <p>Specifinės kompetencijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gebėjimas analizuoti ir sisteminti psichologijos bei kriminologijos žinias, pritaikant jas socialinių-psichologinių justicijos problemų sprendimui. • Gebėjimas atlikti teisinių procesų dalyvių psichologinį įvertinimą ir intervenciją. • Teisės psichologijos ir kriminologijos problemų analizavimas ir komunikavimas: gebėjimas siekti efektyvesnio problemų sprendimo bei veiklos strategijos formulavimo. • Mokslinių tyrimų atlikimas: gebėjimas atlikti kiekybinius ir kokybinius teisės psichologijos ir kriminologijos tyrimus. • Kitų specialistų psichologinis mokymas, siekiant efektyvesnio jų darbo atlikimo. 		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Gebėjimas pasirinkti ir naudoti tinkamas paieškos sistemas, taip pat nacionalines bei tarptautines duomenų bazes, siekiant surasti, analizuoti ir sisteminti psichologinę ir kriminologinę informaciją.	Dokumentų analizė, mokslinės literatūros skaitymas, praktikos ataskaitos rengimas.	
Gebėjimas suprasti tarpkultūrinius žmonių vertybių ir elgesio skirtumus, susijusius su rasiniais, etniniais, lyties ir religiniais ypatumais, gebėjimas analizuojant asmenybę atsižvelgti į socialinės įvairovės kontekstą.	Užduočių atlikimas ir idėjų generavimas savarankiškai ir tarpdisciplinėje komandoje (kartu su teisininkais ir sociologais); grupinės	
Gebėjimas dalintis informacija, bendrauti ir bendradarbiauti įvairiose (taip pat tarpdisciplinėse)		

komandose, gebėjimas užimti lyderio poziciją, parengti projektus ir jiems vadovauti.	diskusijos; praktikos ataskaitos rengimas ir jos gynimas.	Praktikos ataskaitos ir jos gynimo vertinimas. Studento dalyvavimo ir aktyvumo (VU konsultacijų metu) vertinimas. Praktikos vadovo (praktikos vietoje) studento veiklos ir kompetencijų vertinimas.
Gebėjimas atstovauti akademinę psichologų bendruomenę, bendrauti žodžiu ir raštu su savo srities specialistais ir neprofesionalais; gebėjimas viešai diskutuoti apie teisės psichologijos ir kriminologijos problemas.		
Gebėjimas formuluoti, analizuoti ir spręsti įvairias psichologines ir kriminologines problemas, priimti sprendimus (turint ribotą informaciją arba veikiant neįprastomis sąlygomis); gebėjimas įgyvendinti priimtus sprendimus.		
Gebėjimas analizuoti ir kritiškai vertinti šiuolaikines teisės psichologijos ir kriminologijos teorijas, argumentuotai pasirinkti teoriją konkrečiai mokslinei problemai spręsti.		
Gebėjimas taikyti teisės psichologijos ir kriminologijos teorijas bei tyrimo metodus sprendžiant vietines, regionines ir globalias socialines-psichologines justicijos problemas.	Mokslinės literatūros skaitymas; grupinio ir individualaus darbo stebėjimas; paskirtų užduočių atlikimas, atvejų analizė grupėje ir individualiai, esant profesinei priežiūrai.	
Gebėjimas analizuoti ir integruoti žinias apie asocialios asmenybės raidą, nuteistųjų ir nusikaltimo aukų psichologinius ypatumus, pareigūnų elgesį, taip pat jų sąveiką teisinių santykių kontekste.		
Gebėjimas identifikuoti teisinių procesų dalyvių psichologinio įvertinimo tikslus, planuoti ir atlikti psichologinį įvertinimą bei intervenciją remiantis įrodymais grįsta praktika, profesinės etikos standartais, taip pat teisės aktais.		
Gebėjimas įvertinti atliktos psichologinės intervencijos ir pateiktų rekomendacijų efektyvumą, remiantis teorinėmis bei empirinėmis žiniomis, taip pat bendradarbiavimu su suinteresuotomis įstaigomis.		
Gebėjimas suteikti psichologinę informaciją, kuri gali būti naudinga sprendžiant problemas, priimant sprendimus, taip pat rengiant veiklos strategiją ir jos įgyvendinimą.	Grupinis ir individualus darbas; paskirtų užduočių atlikimas, atvejų analizė esant profesinei priežiūrai; praktikos ataskaitos rengimas ir gynimas.	
Gebėjimas paruošti ir pateikti medžiagą formalioje aplinkoje, atsakant į prašymą gauti psichologinę informaciją, grįžtamojo ryšio suteikimas klientams.		
Gebėjimas įvertinti šiuolaikinių psichologinių ir kriminologinių tyrimų problemas, savarankiškai ir argumentuotai modeliuoti tyrimą bei pasirinkti adekvačius tyrimo metodus.		
Gebėjimas taikyti duomenų statistinės analizės metodus, analizuoti, interpretuoti ir pristatyti gautus rezultatus skirtingoms auditorijoms (profesinėje ir neprofesinėje aplinkoje).	Grupinis ir individualus darbas; paskirtų užduočių atlikimas, atvejų analizė esant profesinei priežiūrai; praktikos ataskaitos rengimas ir gynimas.	
Gebėjimas įvertinti ir spręsti psichologinių tyrimų profesinės etikos problemas.		
Gebėjimas identifikuoti kitų (teisėsaugos, viešųjų įstaigų ir pan.) specialistų mokymo poreikius, paruošti jiems pritaikytą mokymo medžiagą ir atlikti mokymus.		
Gebėjimas įvertinti atliktų mokymų efektyvumą ir reflektuoti įgytą patyrimą.	Paskirtų užduočių atlikimas, atvejų analizė esant profesinei priežiūrai; praktikos ataskaitos rengimas ir gynimas.	

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Profesinės praktikos gairės, profesinės priežiūros samprata ir reikšmė praktiniam darbui.		2					2	4	Savarankiškas literatūros studijavimas .
Teisėsaugos institucijų, taip pat valstybinių ir nevyriausybinių organizacijų veiklos tikslai, struktūra, personalo sudėtis, vidinė ir išorinė aplinka, bendradarbiavimas su kitomis institucijomis, ryšiai su visuomene.		2				16	18	4	Susipažinti su psichologo darbo teisėsaugos sistemoje specifika. Išanalizuoti dokumentus, reglamentuojančius psichologo ir psichologinių tarnybų darbą. Savarankiškas literatūros studijavimas.
		2				16	18	4	Atlikti psichologo darbo praktikos vietoje analizę remiantis psichologo darbo veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Savarankiškas literatūros studijavimas.
Kriminologinė profesinės praktikos dalis.		8				132	140	20	Paskirtų užduočių atlikimas tarpdisciplinėje specialistų komandoje (kartu su teisininkais ir sociologais). Dalyvavimas Teisės instituto vykdomuose projektuose. Savarankiškas literatūros studijavimas.
Psichologinė profesinės praktikos dalis.		6				64	70	0	Stebėti ir aprašyti profesionalaus psichologo atliekamą psichologinį įvertinimą ir konsultavimą, taip pat jo taikomus tyrimo metodus; su priežiūra atlikti teisės pažeidėjų ir teisėsaugos pareigūnų psichologinį įvertinimą bei konsultavimą; aprašyti ir išanalizuoti savo vertinamus atvejus; pagrįsti taikomų metodų pasirinkimą; pateikti rekomendacijas.
		4				40	44	0	Dalyvauti grupinėje atvejų analizėje, stebėti specialistų komandos / profesionalių psichologų darbą, jį aprašyti ir pateikti savo išvagas.
		6				64	70	0	Stebėti ir aprašyti individualius ir grupinius intervencijos metodus, kuriuos taiko psichologas; stebėti ir aprašyti asocialaus elgesio prevencijos programų taikymą ir įvertinti jų efektyvumą, pateikti rekomendacijas.
Teisėsaugos pareigūnų psichologinis švietimas, mokymas ir nepageidautino elgesio prevencija.		4				56	60	0	Įvertinti intervencijos poreikį teisėsaugos institucijoje. Organizuoti ir parengti aktualų teisėsaugos institucijai psichologinį tyrimą.
		4				64	68	16	Parengti ir įgyvendinti numatytas prevencines priemones ir / ar programą. Savarankiškas literatūros studijavimas.
		4				20	24	16	Teisėsaugos pareigūnų švietimas ir mokymas jiems svarbiose teisės psichologijos srityse. Savarankiškas literatūros studijavimas.
Saviugda.		6				32	38	8	Teminiai seminarai pagal studentų poreikius.

									Atlikti ir aprašyti papildomas praktikos metu atliktas užduotis. Savarankiškas literatūros studijavimas.
Praktikos ataskaitos parengimas.								16	
Iš viso:		48				504	552	88	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Praktikos užduočių atlikimo, taip pat įgytų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų vertinimas. Vertina praktikos vadovai praktikos vietose.	70	Praktikos metu; paskutinė praktikos savaitė.	Praktikos vadovai 10 balų sistemoje įvertina praktikanto (-ės) užduočių atlikimo kokybę, taip pat jo (jos) įgytas kompetencijas pagal Praktikos įvertinimo formą. Studento veikla ir kompetencijos vertinamos remiantis faktiniu praktikanto veiklos stebėjimu, supervizija ir praktikos atskaita, pasirenkant praktikanto bendrąją ir dalykinę kompetenciją atitinkantį balą: 1-2 balai – kompetencijai įtvirtinti būtinas papildomas mokymas, nes praktikantui trūksta tos srities žinių ir / ar įgūdžių, o tolesnis savarankiškas tobulėjimas praktiškai neįmanomas; 3-4 balai – kompetencija mažesnė nei vidutinė, tačiau didesnė patirtis ir nuolatinė supervizija leistų tobulinti įgūdžius ir gebėjimus; 5-6 balai – vidutinė kompetencija, reikalinga dažna supervizija; 7-8 balai – didesnė nei vidutinė kompetencija, reikalinga tik minimali supervizija; 9-10 balų – kompetencija pakankama, kad galėtų veiklą atlikti savarankiškai be supervizijos, arba jos reikia labai mažai (pažymima, apie kurias kompetencijas negalima spręsti, nes praktikos metu tokių kompetencijų reikalaujanti veikla nebuvo atlikta). Skaičiuojamas abiejų praktikos vadovų (psichologijos ir kriminologijos) bendras balų vidurkis.
Savarankiškai parengtos praktikos ataskaitos (20 000 – 25 000 spaudos ženklų) ir jos gynimo vertinimas.	20	Paskutinė praktikos savaitė.	Gebėjimas nuosekliai ir suprantamai aprašyti atliktas užduotis praktikos metu, atspindėti ir paaiškinti savo paties santykį su atliktomis užduotimis, palyginti skirtingose srityse praktikuojančių psichologų funkcijas ir veiklos pobūdį, kritiškai įvertinti ir paaiškinti iškilusius sunkumus. Vertinimas atliekamas taikant 10 balų sistemą.
Studento darbas praktikos aptarimo metu.	10	Praktikos metu.	1 balas: aktyvus dalyvavimas diskutuojant praktikos vietoje atliekamas užduotis. 0 balų: nedalyvauja diskusijose, nepristato atliekamų užduočių iš praktikos vietų.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
1. Balaišis M., Bieliauskaitė R., Čekuolienė D., Gailienė D., Gudaitė G., Kazlauskas E., Sargautytė R.	2007	Psichologijos universitetinių studijų profesinės praktikos modelis. Studentų profesinės praktikos veiklos gairės ir metodiniai nurodymai		VU leidykla

2. EFPA	2011	Europos psichologijos sertifikatas (Europsy)		http://www.europsy.lt/
3. Lietuvos psichologų sąjunga	1996	Etikos kodeksas		http://www.psichologusajunga.lt/?p=104
Papildoma literatūra				
1. Ackerman M.J.	1999	Essentials of forensic psychological assessment		New York: John Wiley and Sons
2. Blau T.H.	1998	The psychologist as expert witness.	2nd ed.	New York: John Wiley and Sons
3. Correia K.M. (editor)	2001	A handbook for correctional psychologists: Guidance for the prison practitioner		Springfield: Charles C. Thomas
4. Craig L.A., Gannon T.A., Dixon L. (editors)	2013	What works in offender rehabilitation: an evidence-based approach to assessment and treatment		Hoboken: Wiley-Blackwell
5. Kebbell M.R., Davies G.M. (editors)	2006	Practical psychology for forensic investigations and prosecutions		Chichester: John Wiley and Sons
6. Erez E., Kilchling M., J.A. Ms. J.A. (editors)	2011	Therapeutic jurisprudence and victim participation in justice: international perspectives		Durham: Carolina Academic Press
7. Lamb M.E., Hershkowitz I., Orbach Y., Esplin P.W.	2008	Tell me what happened: Structured investigative interviews of child victims and witnesses		Chichester: John Wiley and Sons
8. Rosenfeld B., Penrod S.D. (editors)	2011	Research methods in forensic psychology		Hoboken: John Wiley and Sons
9. Sparta S.N., Koocher G.P. (editors)	2006	Forensic mental health assessment of children and adolescents		New York: Oxford University Press
10. Wiener R.L., Bornstein B.H. (editors)	2011	Handbook of trial consulting		New York: Springer